

SLOVENC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 56.

V Ljubljani, v petek 7. marca 1884.

Letnik XII.

Srednje šole na slov. Štajarskem in Primorskem pa drž. zbor.

Z Dunaja, 6. marca.

Že večkrat je državni zbor v resolucijah vladi priporočal, naj se na srednjih šolah in učiteljskih pripravnicah po deželah slovenskih nekoliko bolj ozira na materni jezik slovenski. Pa ministerstvo je doslej samo na Kranjskem slovenščini odločilo nekoliko obširnejega delokroga, v drugih deželah pa je ostalo pri starem.

Vsled tega je pri lanski budgetni obravnavi dr. Tonkli nasvetoval resolucijo, naj se naredba veljavna in vpeljana na Kranjskem razširi na vse srednje šole po deželah slovenskih za slovenske dijake, toraj na slovenskem Štajarskem, Koroškem in Primorskem. Toda enako pravico zahteval je grof Coronini za italijanske učence gledé italijanščine, dr. Vitezič pa za hrvatske učence gledé hrvaščine na Goriškem in v Istri. Vsi ti nasveti izročili so se lani budgetnemu odseku z naročilom, naj jih vsestransko pretresa in o svojem času zbornici stavi svoje nasvete.

Budgetni odsek je reč včeraj pretresal, ter po obširni razpravi, ktere se je vdeleževal tudi g. naučni minister baron Konrad, sklenil zbornici v sprejem priporočati to-le resolucijo:

C. kr. vladi se naroča, državne gimnazije v Gorici, Paznu, Mariboru in Celji tako vrediti, da bodo italijanski in slovenski, oziroma hrvatski učenci, ki obiskujejo te šole, v spodnjih razredih poleg primerne gojitve nemškega jezika poduk dobivali v svojem maternem jeziku. (Die k. k. Regierung wird aufgefordert, an den Staatsgymnasien von Görz, Mitterburg, Marburg und Cilli solche Einrichtungen zu treffen, dass den diese Lehranstalten besuchenden italienischen und slovenischen, beziehungsweise kroatischen Schülern in den Unterklassen bei entsprechender Pflege der deutschen Sprache der Unterricht mittelst ihrer Muttersprache ertheilt werde.)

Zahteve za slovenske, hrvatske in italijanske otroke so se toraj zedinile v eni resoluciji, ki ima vsled tega temveč veljave in temveč upanja v dr-

žavnem zboru sprejeta biti. Kar zahtevajo naši slovenski poslanci za slovenske učence, ravno to tirja dr. Vitezič za svoje hrvatske rojake in grof Coronini za goriške Italijane. Oba bosta toraj podpirala to resolucijo, kar je zlasti gledé grofa Coronija tem važnejši, ker je on načelnik posebnega kluba, ki bo z njim vred gotovo glasoval za njegovo tirjatev, ob enem pa tudi za tirjatve slovenskega in hrvatskega naroda. Ko bi bila za vsako narodnost nasvetovana ena sama resolucija, bi se bilo morda temu ali unemu mrzilo glasovati za to ali uno, tako pa morajo vsi, ki hočejo pomagati Coroniniju, ob enem tudi pomagati Slovincem oziroma Hrvatom v Istri. Ni toraj nobenega dvoma, da bode resolucija, o kateri bode poročal bivši minister Jireček, z veliko večino sprejeta tudi v državnem zboru.

Nemško-liberalna stranka bode, se vé da, nasprotovala z vso močjo. To se je pokazalo že včeraj v odseku. Dr. Sturm je pobijal resolucijo ter se skliceval na neki izrek naučnega ministra, ki je lani rekel, da se Tonklijeva resolucija ne more smatrati za resno (kann nicht ernstgenommen werden), pa je s tem ministra le pripravil, da je svoj tedanji izrek danes preklical in popravil. On pri teh besedah ni nič hudega mislil, ampak je hotel z njimi le reči, da resolucija ni prav do črke opravljena, ker sega predaleč in zadeva tudi deželo Koroško, kjer so pa vse drugačne razmere kakor drugod. Pripoznati pa mora g. minister, da ima slovenski učni jezik nekako zgodovino, ker ga je bil na Kranjskem vpeljal že njegov prednik, obljubivši, da ga hoče po obilnosti naučnih pripomočkov razširiti. Ti pripomočki se čedalje bolj množé in v zadnjem času izdeluje se celó eden najtežavnejših, namreč slovensko-grška slovnica. Minister je slovenski učni jezik na Kranjskem vpeljal za poskušnjo; ako boče pa videl, da morejo učenci slovenskih razredov prestopivši v višje razrede brez težav prejemati poduk in zadostovati zahtevam, se ne bode obotavljal, enako vrnavao kakor na Kranjskem zaukazati tudi po drugih deželah slovenskih. Konečno je g. minister omenjal, da težava je le v tem, ker slovenski jezik ni tako vglajen kakor česki in poljski, ter se ga morajo učenci v šolah še le učiti.

Pa prav dobro je g. ministra zavračal poslanec dr. Tonkli, rekši, da ne samo slovenski, ampak tudi nemški, česki, poljski in sploh vsak materni jezik se mora v šolah učiti, ker se ljudski in književni jezik povsod nekoliko razlikujeta med seboj. Dajte pa kakemu slovenskemu kmetu kak slovenski časnik v roke, videli boste, da ga bode bolje razumel, kakor gorenje štajarski ali koroški kmet nemške listove. Razloček med slovenskim in drugimi jeziki je toraj le ta, da se ljudski in književni jezik med seboj ne razločujeta zako zeló, kakor n. pr. različna nemška in italijanska narečja z nemškim ali italijanskim književnim jezikom. Ker je g. minister tožil, da je učencev na gimnaziji v Paznu jako malo, odgovarjal je dr. Tonkli, da to prihaja od tod, ker hrvatski otroci raje zahajajo v Reko ali Senj, kjer imajo hrvatske gimnazije. Toda v teh šolah izučeni ne morejo obiskovati naših vseučilišč in od tod prihaja, da v Istri manjka duhovnov in pripravnih uradnikov. Ako hočejo temu v okom priti, morajo na vsak način premeniti sedanje šole v Istri. G. minister je odgovoril, da ne bode kazalo drugače, kakor v Istri napraviti hrvatsko nižjo gimnazijo.

Tako je bila reč v budgetnem odseku dovršena in kakor sem že rekel, ni dvoma, da bode obveljala tudi v zbornici o priliki, ko se bode pretresal državni proračun. Pričetek budgetne razprave že za petek stoji na dnevnem redu, vendar pa se bode najbrže pričel v soboto, ker se bode v petek še mnogo govorilo o drugih rečeh, kakor o gališkem petroleji pa o Lienbacherjevi v „Slovincu“ že objavljeni postavi, po kateri se imajo spremeniti eksekutivne dražbe na kmečka posestva, in ki pride v petek v prvem branji na vrsto. Slovenski rojaki pa iz tega sprevidijo, da imajo njih poslanci korist slovenskega naroda vedno v skrbi in pred očmi, in ako vsega ne dosežejo, kar naš narod želi, tega pač niso krivi oni, ampak različne razmere, ki jih pa oni ne morejo spremeniti.

Velehrad.

(Konec.)

„Delo meča (Svatoplukovega), mlada država Moravska, izginilo je koj v viharjih naslednjega sto-

LISTEK.

Valerija.

Povest iz četrtega stoletja.

(Zapisal Ljubljanski.)

(Dalje.)

„Ah! drage mi zvezdice!“ — kliče in zdihuje Valerija, — „povejte, povejte ve vašemu nebeškemu Gospodu in mojemu nebeškemu ženinu, da ga ljubim, da ga ljubim tudi zdaj, akoravno sem revica postala bila izdajica; da ga ljubila bom prisrčno do zadnjega zdihljeja; da zdaj britko objokujem in obžalujem svojo prešnjo mrzlotu in si z britkostnimi solzicami svete ljubezni zdaj ogrevam svoje poprej omrzelo srce; — povejte mu, da hočem in bodem zanaprej pri vsaki priložnosti razodevala svojo ljubezen do Njega in, ako bi enaka prilika še kdaj prišla, da bodem očitno Njega spoznavala in z največjim veseljem dala svoje zemeljsko življenje po Njegovi volji Njemu v čast! — povejte mu, da ne ljubim

več sveta in tega, kar svet svojim častilcem ponuja in podaja.“

Čas hiti dalje; in tudi za zvezdice prihaja čas k počitku; že se tudi one spravljajo za lunico, ker jutranja zarija tudi nje sili k počitku, ki so celo noč pridno in zvesto opravljale svoja opravila in svoje dolžnosti.

Jutro je; služkinja Valerijina že stopa tiho in pazljivo k cesarici, ali bi ona ne potrebovala kake postrežbe, ali bi ne imela kake želje ali zapovedi. In Valerija! Ona še budi in zdihuje. Oh! pač ubogo srce!

In tako, kakor smo prej rekli, je šlo dan za dnevom; leto za letom, dokler je Valerija cesarica bila. Toda poskušnja, naj je še tako huda, enkrat neha, tudi po hudi, po najgrozovitejši nevihti solnce gotovo milo in razveseljivo prikuka izza pogubonosnih sivih oblakov. Tudi Valeriji ima enkrat solnce rešitve prisijati; to upanje gori najtrdneje v trpečem sreč, saj je tudi zdaj še kristijana, kristijana sicer bolj skrito, kar pa hoče in iskreno želi o prvi priliki očitno razodeti. In glejte! tako solnce veselega upanja do vendar prišle rešitve jej je pri-

sijalo; prisijalo takrat, prisijalo v tem trenutku, ko l. 311 njeni zarad ostudne razuzdanosti telesno popolnoma oslabeledi mož, cesar Galerij, umrje in ona vdova postane.

„Zdaj! Zdaj! o ženin moj nebeški, zdaj hočem poprej tebi storjeno sramoto popraviti. Zdaj hočem očitno pokazati, da te ljubim in ljubim zvesto!“ — zdihuje in govori to spokorno srce svojemu nebeškemu ženinu.

So bile mar te Valerijine besede resnične? Pogledajmo in videli bomo.

III.

Zaničevanje sveta.

Posestva, ktera je cesar Dioklecijan v Nikodemiji za-se priredil in poslopja, ktera si je ondi sezidal, so po njegovi odpovedi in odhodu v Dalmacijo, kakor že vemo, postala lastnina Valerijina in Galerijeva. Galerij je umrl in tako je zdaj vdova njegova samosvoja posestnica vse te cesarske lepote in bogatije. Krasna, — rekel sem, — bila so ta poslopja; in koliko krasna? Oglejmo si jih nekoliko, površno.

letja; delo duha po Metodovem apostoljskem trudu izvršeno vzdržava se vže tisučletje“, piše Palacký. „Države Svatoplukove vže davno ni, blagoslov Metodov pa v svojem sadu vedno še živi“, pravi Dudík. „O nobenem mestu na Českem in na Moravskem se v zadnjih dveh stoletjih ni toliko pisalo kakor o staroslavnem Velehradu. Vže samo ime prešinja vso domovino; ž njim je sklenjen spominj na najsvetejšo in najslavnejšo dobo povestnice Moravske“, opazuje Brandl.

Vse to očitno spričuje slavnostno leto 1863 na Velehradu, ktero se je obhajalo mej vsemi rodovi slovanskimi, in kar nas more jako veseliti, celó v središču katoliškem, v Rimu, v vstavu sv. Jerolima, vse leto ob nedeljah in vzlasti slovesno o godu ss. Cirila in Metoda, pa v osmini.

Iz vsega tega se vidi, da sta ss. Ciril in Metod v posebni časti in slavi vsem Slovanom, da se obhaja njuna hvala bodisi po obredu latinskem, grškem, bodisi slovanskem. Ker imajo do teh blagovestnikov toliko zaupanje vsi — katoličani in razkolniki, tolaži in povzdiguje nas vesela nada, da se ravno po njuni priprošnji prej ali slej zgodi zaželeno zedinjenje vzhodnje in zapadne cerkve. Kedar sta omenjena verovestnika učila, ni bilo mej Slovani še nobene razkolnije; naj skoro izgine ž njuno pomočjo! Kamo so zabredli pravoslavni, ločivši se od prave katoliške cerkve, je žalostno omenjati — v golo versko umstvanje pa v zanikavanje in zaničevanje (nihilizem) tako, da se v mnogih rečeh bratijo z brezverskimi protestanti.

Pa tudi med katoliškimi Slovani, vzlasti po Českem, šteje se jih mnogo le po imenu; mladi slaboverci in brezbožniki begajo tu in tam dobro ljudstvo. Treba je čuti in delati nato, da se verski pobožni duh med nami spet vzbudi in poživi. V ta namen naj blagoslovi Bog prihodnje leto, ktero — tisučno po smrti sv. Metoda — se ima slovesno obhajati na Velehradu, po Moravi, pa tudi pri drugih Slovanih. Delajo se velike priprave. Na Velehradu samem je vže marsikaj drugače, lepše in boljše nego je bilo l. 1863. Pravoslavni baron Sina, ki je bil tudi katolikom, posebej svečenikom in škofom jako postréžen, je prodal grad samostanski, in kupilo ga je po posredovanji Olomuškega nadškofa katoliško društvo, da je sedaj vse poslopje v cerkvenih ali vsaj v katoliških rokah. Viša deželna pastirja — kardinal Fürstenberg in dr. Salezij Bauer, škof Brnski — oba se zanimata za svetišče Velehradsko, in brez dvombe sprosilta bosta v Rimu velikih posebnih milostinj za prihodnje leto 1885.

Na to svečanost se vse pripravlja z združenimi močmi. Želi se in dela na to, da bode slavnost popolnoma cerkvena. V prejšnjih letih se je stvar naznanjala po časnikih, vzlasti po vrlem „Hlasu“ v Brnu. Sedaj pa so si osnovali svoje glasilo, in to je „Sborník Velehradský“, kteri izhaja kot letnik vže tretje leto. Ročnik I. 1880 tiskal se je v Brnu, II. 1881 in III. 1883 pa v Pragi v Cirilo-Methodovi tiskarni. Vreduje ga preč. g. Josef Vykydal, dekan in faraš na Velehradu. Obravnavajo se v njem stvari, ki zadevajo ss. Cirila in Metoda, pojasnjuje se njuno delovanje, popisuje posebno to, kar bi moglo pospeševati zedinjenje med katoliki in razkolniki, in kako bi se z najboljšim vspehom praznovati

dalo prihodnje leto. Mnogo se je že v njem razložilo, kar je bilo doslej temno in neumevno. Posebno se trudi častni kanonik M. Procházka, kteri je tudi v „Časopisu katoličkého duhovenstva“ po virih opisal nekdanjo prestolnico Metodovo in slovansko liturgijo pa njene zgodovinske ostanke. V Sborníku Velehradskem, kteri se dobiva v Katoliški bukvarni, je opisana slavnost l. 1863 na drobno, Velehrad sam, Cyrillka itd. tudi v pridejanih slikah. — Za prihodnje leto pripravljajo književen Spomenik na čast ss. Cirilu in Metodu še poleg Sbornika, mej ljudstvom pa razun božjega pota hočejo obhajati duhovne vaje in svete misijone po farah v spodbudo in povzdigo katoliškega duha.

Kaže vse na to, da se slavnosti Velehadske prihodnje leto 1885 bodo vdeleževali spet posamni rodovi slovanski. Kakor l. 1863 — ne smemo zaostati o tej priliki tudi Slovenci. Najprej se je oglasila družba sv. Mohorja, potem Slov. Matica, in tudi Katoliška družba, da hočejo vsaka po svoje storiti kaj v ta namen ter razveseliti nas s književnimi spomeniki. Mislilo se je vže na to, da bi se izdal „Zlati Vek“ v II. letniku, ali — treba je k takemu delu zedinjenih moči, kterih se pa vzlasti na Kranjskem tako težko dobi. Nadejati se je torej, da se skazovali bodo posamni rodoljubni pisatelji na slovstvenem polji na korist in radost ne le Slovincem, ampak tudi Slovanom.

Kakor hočejo severni Slovani o sedanji veri in cerkvi tolikanj nevarni dobi pomagati svojim rojakom s cerkvenimi pomočki, z duhovnimi slovesnostmi, misijoni itd.; tako naj bi mislili na to tudi Slovenci. Polje to je sedaj prostejše ter obeta več sadú. — Pospesjevala naj bi se družba sv. Mohorja pa bratovščina ss. Cirila in Metoda. V cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani ima biti kapelica posvečena tema slovanskima blagovestnikoma. Naj bi se delalo na to, da se dotlej vse potrebno gotovo dovrši in da se prihodnje leto dostojno v njej obhajajo slovesnosti, posebej o godu ss. Cirila in Metoda. V pospéh bratovščine same naj bi se očetje Lazaristi potrudili, da dobijo od sv. Jožefa nad Celjem podružnico, da se kranjskim Slovincem tako olajša vpisovanje in vdeleževanje njenih milostinj. — Na stolnici sv. Nikolaja so na treh straneh prazne line, v kterih bi se jako lepo podale podobe (sohe) n. pr. ss. Cirila in Metoda, sv. Jožefa itd. vzlasti sedaj, kedar cerkev stoji tako prosto.

Na Českem so vže izdajati jeli spiske ali knjige z ozirom na tisučletnico Metodovo. Tako je jel n. pr. J. Ježek, katehet na realki v Pragi, spisovati povestnico o razširjevanji krščanstva med rodovi slovanskimi, vsaj v nekterih slikah, in jo je v prvem in drugem zvezku o Slovincih in Hrvatih vže dovršil. Tako želijo severni naši duhovni bratje, da bi se še bolj preiskovalo po sledu ss. Cirila in Metoda med Slovenci, po vladbi Metodovi, o sv. Klemenu, po samostanih itd. Ranjki Budijeviški in tudi Kraljevo-gradski škof sta celó v pastirskih listih povabila svojo duhovščino, naj zbirajo se in popisujejo vse reči, povesti, pravljice, znamenja itd., ki so v kterikoli razmeri s slovanskima verovestnikoma, ter jih naj priobčujejo. Ljubo in koristno bode, če se takega preiskovanja lotijo naši domačini, in jih, ako ne v lastnih knjigah, priobčujejo vsaj po — Slovincu.

Vsem tem in takim prizadevam bodi poslednji namen tisti, ki ga namerava pohvaljena, po Slomšku med Slovenci ustanovljena bratovščina, naj bi mili Bog zedinil skoro odločene brate in sestre naše k svoji sveti katoliški cerkvi, naj bode kakor v nebesih, tako tudi na zemlji le eden hlev in eden najviši pastir po prošnji — ss. Cirila in Metoda!

J. M.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. marca.

Notranje dežele.

Židovski list „N. fr. Pr.“ ki ima tudi v beli Ljubljani mnogo naročnikov, se jezi nad *štajarskimi Slovenci*, zakaj tudi oni ne zahtevajo Čehom enako, da bi se po gorenjem, toraj nemškem Štajarju slovensko uradovalo. Povod do tega bedastega sumničenja ji je znana resolucija slovenskih poslancev, o kteri smo že govorili, vsled ktere zahtevajo za slovenski Štajar slovenskih uradnikov in slovenskega cesarskega namestniškega oddelka na slovenje-štajarski zemlji. Če „N. fr. Pr.“, „Deutsche Ztg.“, „Bohemia“ in tutti quanti mislijo, da se nemškimi uradnikom ni potreba za svoj posel po slovenskih deželah slovensčine učiti in jim poduk v tem jeziku naravnost odsvetujejo, s takim postopanjem nam le koristijo, ker nam korak za korakom do narodnega združenja pomagajo, kajti tu sta le dva slučajja mogoča: Ali se bodo vsi naši slovenski kraji ponemčili, ali pa se bodo morali uradniki, ki bodo hoteli pri nas uradovati, slovensčine privaditi. Da se prvo ne bo zgodilo, smemo kljub „Schulvereina“ vendar le brez skrbi biti, da se bo pa drugo moralo zgoditi, je ravno tako resnično, ako ne, niso sposobni za službovanje pri nas in odkazala se jim bo gotova meja, dokler da se lahko službeno nastavlja in tako se bodo polagoma same po sebi nastavile meje, ki nas bodo ogradile v jedno samo administrativno skupino, ktere sedaj že toliko let zastonj pričakujemo.

Dunajska fakijska stranka jela je v nemške novine pisariti, da ste se Nemčija in Rusija na Bismarkovo željo toliko sprijaznile. Vzrok je menda slovansko-liberalna vlada in notranja politika v Avstriji, kterima Bismark ne zaupa. Da bi ga Avstrija kedaj za hrbtom ne napadla, sklical je rusko-nemško zvezo v življenje. Drugače bi se pa v Nemčiji postopalo, ko bi nemško-liberalci prišli zopet na krmilo, ker tem Bismark zaupa. Tako je čitati v liberalnih pruskih novinah. Koliko Bismark naše fakijske liberalce obraja, čulo se je v letošnjem državnem zboru, ko so jim česki poslanci očitali, da so bolj nemški, nego Bismark sam, in jim je Bismark že večkrat nasvetoval naj Slovanom več enakopravnosti privoščijo, kajti s Slovani mora se v Avstriji odločno računati, in to zato, ker Avstrija ni nemška država. Še bolj označuje liberalce naslednji izraz, ki ima pa že popolnoma podobo ojstre graje. Bismark je nemško Avstrije očitil, da ne spoštuje cesarske rodovine in njenih pravic in cesarske oblasti. Kaj naj si mislimo o stranki, ki svojega cesarja ne spoštuje? Sicer se pa Bismarku sedanje vlade tudi ni ravno prehudo bati, če bi tudi zlagano poročilo resnično bilo, kajti dobrote, ki se nam Slovanom sedaj delijo, tudi niso tolike, da bi svet iz tečajev skočil.

Izobčen bogoslovec v *Levovu* iz grško-katoliškega semenišča je zopet vanj sprejet ter izključenje preklicano. Pri preiskavi, ki se je iz tega vzroka pri c. kr. deželnemu namestništvu vršila, se je dokazalo, da niso bili nikakor politični vzroki

Dioklecijan, — akoravno se je bil iz navadnega vojaka pospel do cesarskega prestola, je bil po okoliščinah dobro olikan in vnet za vnažno lepoto; saj si jo je pa tudi po svoji volji lahko oskrboval pri ogromnem svojem bogastvu. Palačo v stanovanje izdelal si je veliko, prostorno in jo oskrbel z vsim potrebnim in nepotrebnim, z vsim, kar je zahtevala gola potreba, ali posvetna nečimurnost. Sobina oprava je bila izdelana iz najlepšega, dragocenega lesa; zlata se je lesketalo po zidovji in hišini opravi toliko, da je nevajeno človeško oko le s težavo zamoglo ogledovati si ta blišč; in vse, vse bilo je pregrnjeno in prepreženo z najdražjim indiškimi baržunom. Vsega je našlo oko in ravno tako tudi srce, karkoli si je le pozelelo.

Kakor v hiši, tako si je tudi zunaj hiše bogati vladar oskrbel svoje prostore za razvedrilo in kratek čas. Po učenihi vrtarjih si je zasadil zale vrte; v njih je nasadil najzlahtnejših in najbolj slovečih dreves iz takrat znanega sveta; napolnil je te vrtove z najbolj dišečimi in najbolj krasnimi cveticami vzhodnih, jutrovih dežela; taka je bila lepota in vonjava na teh vrtilih, da je slehernega ogledovalca in sprehajalca kar očarala in vabila semkaj na mno-

gokratni pogled; prijazna voda, umetno napeljana, prepregala je vse te vrtove in ravno tako tudi ona k sebi vabila obiskovalca v vročih jutrovih dnevih. Kratko rečeno: Ničesar ni manjkalo, kar bi bilo še potrebno človeku za razveseljevanje tukaj. Pač srečen posestnik! Srečen v resnici? Poglejmo!

Cesarica Valerija, Galerijeva vdova, zdaj sama svoja lastnica, stanuje tukaj v teh krasnih prostorih. Ni še ravno dolgo časa vdova, in zato je v cesarski palači vse še v prejšnjem zalem stanu; le služnega osobstva cesarica-vdova zdaj nima toliko, kolikor ga je po tedanji šegi v svojem stanu imeti morala. Naj je pa v palači še vse po starem, vendar si vdova Valerija čisto nič ni radovala svojega srca nad temi lepotijami.

V veliki dvorani, ki si jo je bila odbrala za spalnico in v kateri je vso dosedanjo lepoto hranila, visi od stropa doli zagrinjalo, ki to veliko spalnico v dva dela deli; to zagrinjalo pa odteguje gledalčevemu očesu priložnost, ako bi si hotel ogledati in napolniti radovednost, kaj ima le biti za tem zagrinjalom. Ako je pa radovednež vendar le nekoliko odgrnil to zagrinjalo, čudo se je odprlo njegovemu očesu! In kako čudo? Naj povem:

Slaba posteljica iz navadnega lesa stoji v kotu, in gola slamnica na njej; za zglatve leži trd kamen; na steni visé sv. podobe z znamenjem sv. križa v sredi in tam v votlini stene stoji dragocen kelh, ki je napoljen z različnimi trakovi, ki so kakor bi bili krvavi; in bili so tudi v resnici ti trakovi krvavi, namočeni s krvjo svetih mučenikov. To in ničesar družega ni za tem zagrinjalom. Ta prostor, ta majhni in skriti kotiček služi Valeriji v spalnico; in ta kotiček jej je tudi najslajši kotiček v vsi krasni palači. Le semkaj obrača svoje srce in svoje oči; vse druge krasote njeno oko nikdar ne opazuje, akoravno z lahkimi stopinjami mnogokrat hiti po lepih prostorih. Ni pa tudi nikomur dovoljeno semkaj vstopiti razun Fulgenciji in Dezideriji, ki ste bile edine služabnice cesaričine.

Zakaj si je Valerija zdaj v vdovskem stanu toliko priprosto in slabo življenje izvolila, je nam bralcem znano. Zvezdicam je ona pripovedovala skrivnosti svojega srca in prosila jih, naj te skrivnosti one sporočujejo nebeškemu ženinu. Ona namreč je tudi po izdajalstvu na tihem in skrivnem ostala kristijana; in zdaj kot vdova oprostena vseh zakonskih vezi, tukaj domá, ločena od posvetnega

merodajni. Danes 4. marca zbrali so se v bogoslovji škof Sembratovicz, prošt Peleš in stolni školaristik Petruszevič, kjer so določili, da se ima izobčenje preklicati. Vzrok izobčenja je bil, da je neki bogoslovec pri predpustni veselici v bogoslovji, kakoršnih vsako leto ondi po dve priredijo in si s krinkami obraze zakrijejo, bogoslovnega prefekta, za ktereга vsled njegove strogosti nič kaj ne marajo, s kurjim peresom pod nosom pomazal, rekoč: „Bratko, ti imaš tudi slab red pri meni“. Prefekta Ibaczynskega je to žalilo in od nekega potuhnjenca je menda zvedel ime dotičnega bogoslovca, ki je bil pa čisto drug, kakor oni s kurjim peresom in so vsled tega tudi nekrivega izobčili. Stvar je sedaj dognana in ker se je izobčenec zopet sprejel, vstopilo je tudi vseh 90 nazaj.

V Zagrebu prijeli in zaprli so zarad vdeležitve pri socijalno-anarhističnih zvezah naslednje socijaliste: urarska pomočnika Alojzija Monatanellija iz Čehov in Izidorja Strauba iz Saksonskega; krojaškega pomočnika Volbenka Juzo iz Morave; kolpoltérja (pohišnega prodajalea tiskovin) Ivana Gabora iz Kranjskega; čevljarska pomočnika Franca Srneca iz Štajarskega in Mirka Orehoviča. Anarhistične niti, katerim so v Zagrebu prišli na sled, naprežene so na Dunaj, v Budapešto, Luzern in Zürich v Švici.

Nekteri Madjari so se pritožili v *ogerskem državnem zboru*, da se v Galiciji Oggerski na kvar trdnjave zidajo, kajti ako bi med Avstrijo in Rusijo svoje dni morda vendar le do kakega boja prišlo, bi Rusi zaradi galiških trdnjav Oggerske dežele poplavlili. Prvi minister Koloman Tisza je pa te črnogledne zavrnil rekše, da je takošno nerganje v oziru splošne avstro-ogerske obrambe nespodobno. Ako se pa za vojskine namene že kaka svota izdā, ki je tudi gledé Oggerske kolikor mogoče koristna, je to izvestno tista svota, ki se je izdala iz tega namena, da ne bi Oggerske vojna povodenj poplavlila. Kaki nasledki pa bi nastali, ako bi se trdnjave proti Rusiji ne bile v Galicijo temveč v karpatske soteske postavile? To bi ne bilo nič drugega, kakor da bi se že v prvem trenutku velike in tudi v vojaškem oziru jako zdatne dežele znebili (Galicije), da bi vojska koj na to v naši domovini pri Karpatih divjati začela. Za taka sredstva obrambe je res malo zahtvale. Rekel sem že, da so razmere z Rusijo najboljše in najprijaznejše, kakor take sploh biti zamorejo, toraj tudi zgradba železnice Munkacz-Biskid ni ravno toliko nujna. Vsakemu pak je znano, da med napovedano vojsko in prvim bojem navadno le nekaj tednov, malokedaj nekaj mesecev preteče, in da je zmaga mnogokrat če tudi ne vselej od tega odvisna, kdor najhitreje mobilizuje in svoje čete na torišče postavi. Kdor v tem obziru svojega nasprotnika le za tri dni prehitil, je že za 50% zmage na boljšem. Kako čemo železnico še le tedaj graditi, ako je vojska že pred durmi, železnico, pravim, ki se bo najmanje tri leta gradila. Da me pa ne bo kedo napačno razumel, priznavam, da verujem na ohranjenje miru in da si tudi sam vse prizadevam opustiti, kar bi ga kaliti vtegnilo. Tudi najnovejši dogodki današnjega časa vsi za ohranjenje miru pričajo. Vendar pa ga ni, ki bi bil porok, kako dolgo da se bo mir na svetu ohranil. Veliko lagje bomo prenašali očitjanje, da smo se morda prehiteli z zgradbo pripomočkov, ki služijo deželi v obrambo, kakor pa če bi se vojska res pričela, mi bi bili pa pravi trenutek v obrambo zamudili. Kdor hoče v miru živeti, mora vedno za vojsko pripravljen biti.

Vnanje države.

Bismarkovi organi, pred vsem drugimi pa „Nordd. Allg. Ztg.“, se zbog pisarenja o Laskerjevih zadevah med severo-amerikansko zastopniško komoro in nemškimi narodno-liberalci silno repenčijo. Posebno so ji pa liberalci zaradi svoje obžalovalnice v želodecu. Tako obžalovalno pisanje, pravi

blišča in hruma, se zdaj pokori za prejšnjo pregreho; mirno, veselo in zadovoljno živi tukaj v zaničevanji vsega dobrega v lepi spokornosti; z Bogom se razgovarja v svojem srečju in z deklama v domači družbi; da! še več! — Dekla je hotela biti svojima stužkinjima in ravnala je ž njima, ki ste obe tudi kristijane bile, po sveti zapovedi, ki govori, da vsi smo bratje in sestre med seboj po zakramentu sv. krsta. V vsem svojem zatajevanji in pokorjenji popolno srečna, je vendar le še eno željo imela in ta je bila, da bi jej dobrotljivi Bog vsaj pred smrtjo dal priliko, da bi očitno pokazala, kako zvesto in trdno ga zdaj ljubi.

In tako je v tej mali kristijanski družinici lepo vladala pobožnost in zadovoljnost; najlepše solnce je obsevalo to blago družinico. Toda pogostokrat se na obnebi solnce skriva za oblake; pogubonosni oblaki se mnogokrat prikazujejo po obnebi in zakrijejo milo solnce ljudem. Tudi pri Valeriji se je začelo solnce miru in sreče skrivati za črne oblake; za nevarne pogubosne oblake.

In kdo bi bil, ki bi si upal cesarici kaliti njeno veselje?

(Dalje prih.)

„Nordd. Allg. Ztg.“ je iz npravnega stališča ničvrednost brez primere. Namen sam, da bi se veljava vlade v inostranstvu omajala, vtisne že sramotni pečat tistim, ki so si ga izmislili. Iz juridičnega stališča je pa tako postopanje prelom ustave, ker je zastop države na inostranstvu edino le predpravica cesarja samega, se mora toraj vsako direktno občevanje parlamenta z inostranstvom za republikansko vsilovanje smatrati, čemur bi se pa prijateljske države na vso moč vstavljale.

Turške državničke je začela tuja glava boleti, ter jim samolastno postopanje Angležev v Egiptu in Sudanu ne dá nič več mirno spat. Že po diplomatičnem potu skušali so John Bulla na to pripraviti, da bi v Afriki skupno postopali, kar so jim pa Angleži kar naravnost odbili. Taka brezobzirnost je pa turške možé še bolj žalila in jeli so po publicističnem (časnikarskem) potu svetu tožiti, da so razmere med polumescem in Angleško jako motne postale. „Navadili smo se že, pravi nek turški diplomat, da nas skupna Evropa prezira, toliko, da nas nov čin kar nič ne osupne, kteremu smo zopet v žrtev zapadli; težko nam je pa vendar le govoriti o najnovejši brezobzirnosti, s katero je general Gordon svoje poslanstvo v Sudanu nastopil. Ta general se ni čisto nič brigal za vsa dosedanja angleška zatrjevanja, da hoče sultanove pravice ondi spoštovati, ter je izdal proklamacije v Sudanu, iz katerih bodo ljudje čisto napačne nazore o sultanu in njegovi veljavi zadobili in je z nepremišljenim govorjenjem Arabce proti nam podkuril.“ Angleži se menda ne bodo ravno dosti za take jeremijade brigali, kajti, da Angleži danes v Egiptu sami gospodarijo, tega je Turčija pač tudi nekoliko sama kriva.

Angleška vlada razpisala je 20.000 gold. plačila tistemu, kdor bi ji pokazal sled za tistimi tiči, ki so h krati na petih kolodvorih dinamit nastavili.

Izvirni dopisi.

Iz Kremisa ob Donavi, 5. marca. Rad bi se zopet oglasil iz bregov glavne reke avstrijskega cesarstva, — toda o samoumorih, pobjah in ropanji se prav ne upam poročati dragocenjenemu „Slovencu“. Ker se pa predrzne neki nemškutar v Ljubljani, kateri pri slovenski mizi obedva in se za slovensko pečjo ogreva, v „N. Fr. Presse“ grditi Slovence kot „rohes windisches Volk“, predno da ga za lase primem, naj tudi jaz začnem pripovedovati od odgoje otrok v sedanjih šolah.

V Št. Hipolitu, v katerem mestu ima škof svoj sedež, prigodila se je pred kratkim strahovita hudobija. Bila je ura sedem, ko stoji dijak sedmega gimnazijalnega razrēda mirno pred svojim stanovanjem. Zdaj pride memo 13letni ljudskošolec; gimnazijalec ga poznā in prijazno vpraša kam da grē. Na to vprašanje brez odgovora zadere ta gimnazijalec oestro nabrušeni žepni nož v pleča in ko gimnazijalec uteka, mu sledi in na stopnjicah mu vnovič klinjko zažene v hrbet — tako, da se revež na tla zgrudi.

Kaj porečete k današnjim šolam brez krščanskega nauka? Nahajamo tukaj marsikje šole brez duhovnega učitelja. Krščanski nauk je večidel ljudskemu učeniku pripuščen, ktereга mu pa ni mar učiti. Mnogo učiteljev je tudi iz Izraela domā; bode li ta otroke krščanskega nauka učil?

Nadalje se je pripetila na glavni cesti iz Dunaja do Št. Hipolita druga grozovitnost. Pretečeni teden je peljal neki kmet iz Zwischenbrunn pri Št. Hipolitu s svojim sinom voz sena na Dunaj na prodaj. Ko sta seno na Dunaji prodala, napotila sta se proti domu in sicer oče se je podal z denarjem na Elizabetno železnico, sina pa poslal z vozom po državni cesti domu. Toda v Perschlingu tri ure od svojega doma najdlji so sina ubitega. Pri mostnarji v Perschlingu ustavili so se konji z vozom, ker bila je cesta z drevesom zaprta. Bilo je že okoli ene popolnoči. Ropotanje konjev zbudi mostnarja, ki gre mitnico odpirat, ter zahteva od dečka mostnino. Ker se deček ne zdrami, ga dobro ogleda in vidi o grozo! deček leži z čez sredo razklano glavo na vozu. Ker ni imel več kakor 1 gld. 60 kr. pri sebi, niso mu več hudodelniki vzeli. Ubili so ga, ker so mislili, da ima dečko ves denar za seno pri sebi. Pravijo, da se nahaja mnogo pobalinov na tisti cesti, za kar se na Dunaji pečajo z odgonom „der Nichtzuständigen“. Takim tolovajem ni nič ležeče ne na sosedovem ne na lastnem življenji.

Tako ne daleč od tukaj pri mestu Horn delal je neki ropar silno nevarnost na cesti, posebno po noči, po dnevi tičal je pa v ta namen narejeni

podzemeljski votlini, kakor nekdanji „räuberhauptmann Grasl“ v ravno tem kraji, kakor zgodovina piše.

In ko so žandarji pred 14 dnevi zasledili ga, jim je ušel in se skrtil v svojo podzemeljsko stanovanje in iz te votline smrtno ranil enega žandarjev in ko vidi, da je v nevarnosti vstrelil sam sebe. — Poročal bi še kaj več, toda bodi dosti za sedaj znabiti prihodnjič kaj veselejšega.

Domače novice.

(*Današnji prvi vojaški nabor*) obsegajoč ljubljansko mesto je bil tak gledé javnega reda in miru, kakor ga Ljubljana menda še ni doživela. Fantje prišli so čedno opravljeni s pripetimi šopki vseskozi jako lepega obnašanja. Skoraj nič ni bilo slišati tistega grdega šnopsarskega pridušanja in sakramentanja, po katerem so se drugoletni taki nabori odlikovali. Na veliko radost priznavamo, da smo čuli le dva kričača, ki sta se s hripavimi glasovi po Lattermanovem drevoredu proti Tivoli drla in še ta dva nista bila domačina, temveč Nemca, kajti drla sta se v dijalektu, ki se po Dolenjevavstrijskem okoli Dunaja govori. Da se pa ravno ljubljanski fantje tako pametno obnašajo, nas pa še tem bolj veseli, ker je tako obnašanje prav času primerno in sploh spodobno. Človek je lahko vesel in nihče mu ne sme tega zameriti, vendar pa ni treba da bi se v svoji veselosti zveral, kakor nobeden.

(*Slika*) ranjcega dr. Bleiweisa je razpostavljena na ogled pri Giontiniju na velikem trgu. Slikal jo je g. Germ.

(*Glasbena Matica*) priredi v nedeljo 9. t. m. ob 2. uri popoldne v čitalnični dvorani z gojenci glasbene šole javno skušnjo, h kateri vljudno vabi stariše učencev in učenk, ude čitalnice in sploh vse prijatelje glasbe odbor.

(*Pomlad je v deželi*.) Tudi po ravnem polji okoli Ljubljane prikazali so se po kopnem prvi označevalci zale spomladi — višnjevi pomladanski podlesek, dremalke in jegelci. Tudi ptiči so se začeli v tivoliškem gozdu živahneje oglašati.

(*V neki gostilni se je te dni*) nekaj čudnega, za dotičnega (bolj prav dotična) prav sitnega primerilo. Dva pomočnika, do zdaj si prijatelja, se nekaj sporečeta. Prepir je vzrastel do pretepa in ker mora med dvema vselej eden na tleh biti, se je tudi tu po tej starodavni in naravni postavi godilo. Spodnji si ne more ne z rokami ne z nogami pomagati, tedaj poskusi svojo srečo z zobmi. In zakaj tudi ne? Mlad je še, trdne zobe ima, čemu bodo zastonj! Po goli naključbi je prišel nos nasprotnika najbližej in — z samim poskusom — prisvojil si je kos nosa nasprotnikovega. — Da je moral po takem načinu prisvojeno blago nazaj dati, se tako umé; se bode pa lastniku pravilno prirastlo in dalje prejšnjo službo opravljalo, bode še le prihodnjost učila.

(*Znani konfesionozni dr. R.*) je pred 14 dnevi se povrnil v katoliško cerkev, katero je bil pred nekaj leti zapustil. — Častitamo! Pri odkritosrčnosti bo gotovo boljši mir najdel, kakor pri prejšnji praznoti, pa tudi od vseh poštenih več spoštovanje.

(*Razpisana služba*.) Pri c. kr. finančnem ravnateljstvu za Kranjsko služba zemljemera I. reda, oziroma ona II. reda, oziroma služba zemljemerskega eleva. Znanje slovenskega in nemškega jezika in tehnično izobraženje se zahteva. Prošnje naj se vlagajo v treh tednih na predsedništvo finančnega ravnateljstva.

Razne reči.

— „Südost. Post“ morala je sodnji v Celje novega odgovornega urednika naznaniti, kajti dosedanji ni zadostoval zahtevam § 11 tiskovne postave, kakor to dotični sodnijski dekret veleva. Da list zatoraj ne preneha, prevzel je vredništvo g. Josip Rapoc, meščan in hišni posestnik v Mariboru. Enaka osoda je tudi v Mariboru izhajajočega „Slovenskega Gospodarja“ doletela. Odgovorno vredništvo pri poslednjem listu prevzel je g. J. M. Jereb.

— Na državni gimnaziji v Pazinu (Istra) razpisano je mesto učitelja latinščine in grščine z nemškim učnim jezikom za leto 1885. Od prosilcev zahteva se tudi zmožnost predavanja propedeutike in pa nemščine vsaj za spodnjo gimnazijo. Znanje deželnih jezikov (hrvaščine in laščine) je potrebno. Prošnje do 15. aprila na deželni šolski svet v Trst.

— Za popravo staroslavne cerkve pri Gospejsveti na Koroškem ne daleč od Celoveca

podaril je cesar 1000 goldinarjev iz lastnega. Prav, da se stolna cerkev sv. Modesta dostojno prenove, to toliko bolj, ker je tam imenitna božja pot in sicer tudi ena najlepših, starodavnih cerkva.

— Cesarjevič Rudolf podaril je odboru za pospeševanje dr. Holubovega preiskavanja Afrike 200 goldinarjev.

— Predsednik prvega veteranskega društva v Trstu gosp. Räckke, imenovan je od cesarja za stotnika v c. kr. vojski. Častitamo, ker o neki prežalostni priliki se je vrlo dobro obnašal.

— V Milanu so prijeli ogerskega žida Samuela Schwarz, ki je sumljiv velikanske tatvine na budapeštanski pošti. Schwarz je pred nekaj časom v Budapeštu, kjer je imel na borzi službo, napravil nekaj sleparij, vsled kojih je moral pobegniti. Dolgo niso vedeli, kje bi ga iskali, kar se oglasi minuli mesec avstrijsko-ogerski poslanec iz Carigrada s pismom, v katerem prosi pojasnila o Schwarzovih osebnih razmerah. Schwarz si je konec lanskega leta v Carigradu napravil kavarno in kmalo na to ob vse prišel, kavarno so mu pa zaprli. Dokazalo se mu je, da je popolnoma suh. Meseca februarja se pa nekega dne zopet na poslanstvu oglasi, kjer več tisočakov pokaže z vprašanjem, naj bi mu gospodje povedali, ali so pravi ali ne. Poslanik je na to pisal v Budapešto, kjer so mu pa brzojavno odgovorili, naj Schwarz prime. Ta pa je imel dober nos in jo je popihal. Sedaj so na vsa večja mesta za njim brzojavili in v Milanu so ga res našli.

— Več nego 200 na Dunaji živečih Čehov je imelo posvetovanje, kako bi se dale zaprečiti predstave iger, ki žalijo česko narodnost. Med temi igrami se po zabavljanji česki narodnosti najbolj odlikuje „Der Böhm in Amerika“, ki se je samo v Jožefovem gledišči skoro 200krat predstavljala in pa „Bruder Wenzl“. Sklenili so deželnega predsednika praškega po deputaciji prositi, naj bi vplival na ministerskega predsednika, da bi prepovedal take igre, ki žalijo drugo narodnost.

— Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. L. 1519 bila je v tirolskem mestu Bocenu sozidana prelepa gotiška cerkev. Mladi zidarski mojster Janez Lutz žel je nemalo slave, katero mu je pa zavidal nekdo izmed njegovih tovarišev. Iz zavisti sklenil ga je pogubiti in je hotel svoj naklep tako-le izvršiti. Ker je imel imenovani mojster navado zarano vsak dan iti v zvonik, spodmaknil je zavistnik lestvo, ki je vodila v zvonik, tako, da bi morala pasti, kedar bi hotel njegov nasprotnik po nji iti. Tako, menil je, se ga bom najlažje znebil. Pozno zvečer sta se še skupaj zabavala v družbi drugih sovrstnikov in kakor da bi bila najboljša prijateljca, podala sta se k počitku. Nekoliko vinjen Lutzov nasprotnik pa ni mogel zaspati. Spomnil se je, da je v zvoniku nekaj pozabil, kar bi lahko izdalo njegov naklep in zločin. Naglo vstane in hiti v zvonik. V naglici pa pozabi, da lestev ne stoji trdno, in ko začne po nji iti — pade lestev in on z velikim ropotom na tla. Ranil se je menda zelo, a ubil se k sreči ni. Tako je videl lahko sam na sebi vresnično prislovico: „Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade“.

— Blago delo. V spomin zmage, ki jo je priskojevala konservativna stranka ogerske gosposke zbornice s tem, da je zavrgla načrt postavbe o žentihah med judi in kristjani, dal je grof Nikolaj Esterházy 20.000 gold. v ta namen, da se z njimi vzdržuje bolnišnica in šola za katoliške otroke v Tatanu.

— Slovenci v Bosni. Beg Ibrahim Džinič, ki ima v prnjavorskem okraju v Bosni veliko zemljišča, je poklical iz Istre 12 slovenskih rodov, ktere bo naselil na svojih posestih. V poslednji dobi je šlo že več rodov iz Istre v Bosno in se je naselilo na Džiničevem svetu; kakor se pa sliši, meni jih še več iti, ker Istra jim ne dá ne v gmotnem, ne v duševnem oziru tega, kar imajo drugi narodi že zdavno in kar upajo Istrijani dobiti v Bosni. Znano je, da je isterski Slovan reven in razun tega še zatiran od oholih sosedov.

— Odkupnina za misijonarje. Kakor se poroča iz Aleksandrije, je avstrijski poslanec v Chartumu poslal Mahdiju 2000 lir odkupnine za vjete katoliške misijonarje.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 7. marca. Proračunski odsek sprejel je po daljši debati resolucijo grofa Clama, ktera vlado poziva, državne gimnazije v Mariboru, Celju, Pazinu in Gorici tako vravnati, kakor se one slovensko-hrvaškimi oziroma laškimi dijakom prilagajajo, t. j. da se bo na spodnjih razredih nauk predaval v maternem jeziku, na nemščino naj se pa le potrebni ozir jemlje.

Dunaj, 6. marca. V mornarskem oddelku c. k. vojnega ministerstva se je dovolilo številno pomorščakov na oklopnici „Habsburg“ pomnožiti. Vpeljale se bodo tudi mitraloze.

Rim, 6. marca. V zadeve tikajoče se premoženja „Propagande“ se zunanje velesile ne bodo vtikale. Kralj je napravil veliki obed na čast bavarskemu princu Leopoldu, kamor je bil tudi avstrijski poslanik povabljen.

Rim, 6. marca. Vojni minister je kamori načrt preosnovanja vojaške postave predložil in opozoril, da je preosnova laške vojske nujna. Kamora je načrt dovolila. Vsled njega se bo laška vojska pomnožila za 24 novih baterij, 12 eskadronov konjice in 6 kompanij ženije. Za deželno brambo zahteva minister 240 milijonov lir, ki naj se razdele na proračun več let.

Umrli so:

4. marca. Janez Šukovic, magistratni uradni sluga, 34 let, Sv. Florijana ulice št. 32, otrpnjenje možgan.

5. marca. Marija Porenta, mesarjeva hči, 8½ let, Poljanska cesta št. 18, vnetje mozganske kožice.

Tujci.

5. marca.

Pri **Maliči**: Mandl, Grünhut, Neuss, Funk, kupei, z Dunaja. — Karl Schuh, dekoratér, z Dunaja. — Franc Mykisa, knjigovodja, iz Budjejevic. — Herman Saxinger, kupec, iz Linca. — Valentin Leitgeb, gostilničar, iz Kühnsdorfa. — Karl Wasser, kupč. potovalec, s Krškega.

Pri **Stonu**: Janez pl. Podhagsky, zemljomirec, z Dunaja. — Hugon Schlömer, zasebnik, iz Gradišča. — Ermenegilda Nigris, zasebnica, iz Gradišča. — Adolf Palluse, zasebnik, s soprogo, iz Steinschönaua. — R. Fulmeier, iz Trbiža.

Pri **Avstrijskem cesarji**: Adolf Müller, mizar, iz Grada.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkt. 9 gl. 40 kr., — domača 8 gl. 25 kr. — Rž 6 gl. — kr. — Ječmen 4 gl. 80 kr. — Ajda 6 gl. — kr. — Proso 5 gl. 80 kr. — Turšica 5 gld. 80 kr. — Oves 3 gl. 15 kr.

Dunajska borza.

6. marca.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 80	kr
Sreberna	80	90
4% avstr. zlata renta, davka prosta	102	05
Papirna renta, davka prosta	95	40
Ogerska zlata renta 6%	121	90
„ „ 4%	91	30
„ „ papirna renta 5%	88	60
Kreditne akcije	160 gld.	321 75
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld.	116 2b
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	123 50
4% „ „ 1860	500	135 —
Državne srečke iz l. 1864	100	169 75
4% „ „ 1864	50	169 75
Kreditne srečke	100	174 —
Ljubljanske srečke	20	23 —
Rudolfove srečke	10	20 —
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	106	85
„ „ Ferdinandove sev.	105	75
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	104	50
London	121	45
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	71
Francoski napoleond.	9	60½
Nemške marke	59	20

Javna zahvala.

Takoj po smrti prerano umrlega tovariša č. g. Davorina Štrumbeljna, bivšega kaplana v Metliki, zmenili smo se sošolci in nekteri osebni prijatelji, da napravimo dostojen spomenik predrazemu pokojniku.

Naročil sem pri g. Vinku Čamerniku, kamnoseku v Ljubljani, spomenik iz črnega marmeljna, visocega nad 6 čevljev, kateri je bil zgotovljen in postavljen meseca septembra minolega leta na metliškem mirodvoru.

Vsi stroški za delo, vožnjo in vse drugo pri postavljanji znašajo 95 gold. 65 kr.

Doslej prejel sem od gg. darovateljev lepo svoto 58 gold., za kar se v imenu gg. sošolcev presrečno zahvaljujem.

Kdor mi je obljubil ali kdor meni v omenjeni blagi namen kaj žrtvovati, izvoli mi namenjeno svoto prilično poslati.

V to kličem vsim: Bog Vam obilno povrni!

V Črnomlju meseca marca 1884.

Ljudevit Jenko,
kaplan in katehet.

Srčna zahvala

Vam, spoštovani farani na Robu, zlasti Vam, v. č. gospod župnik na Robu, in Vam, blagi tovariši iz Ribnice, Lašič in Dobropolja ter gospodičnam učiteljicam za ljubezen, katero ste skazali mojemu predragemu sinu Edvardu, učitelju na Robu v življenji, in čast, ko ste njegovo mrtvo truplo 5. t. m. spremili na mirodvor.

Jos. Raktelj,
z družino.

JURIJ S PUŠO.

Časopis za šalo in satiro.

„Jurij s pušo“ bode naslov novemu humorističnemu časopisu, kateri bode, začeni s 1. aprilom t. l. izhajal v Trstu po dvakrat na mesec ter prinašal obilo zanimivega berila in v vsaki številki nekaj lepih slik. „Jurij s pušo“, narodnjak z dušo in telom, bode najcenejši slovenski časopis te vrste; „Jurij s pušo“ velja za celo tekoče leto samo 2 gld., za pol leta pa 1 gld. Naročnina naj se pošilja podpisaneu upravnistvu, katero pozivlje slovensko občinstvo k obili naročbi.

Vredništvo in upravnistvo

(1) „Jurija s pušo“

v Trstu, Via Solitario, št. 17.

Izvrstni med

(garantiran pitanec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kila po 60 kr.), škatlja 30 kr.

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti (11) gotovi plači pri

OROSLAV-u DOLENC-u,
svečarji v Ljubljani.

Brez te varstvene znamke, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot pouparejeno.

Varstvena znamka.

Cvet zoper trganje,
po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezn na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujsa prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezn priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, zvssem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(43) posestnik v Smarju p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch) olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpustke in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljuje, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice, c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnjenih udih, skazenem žledcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.